

Til

Styrelsen for Forskning og Innovation

hoering@fi.dk

Danmarks Forskningspolitiske Råds høringssvar på tre lovforslag udarbejdet som følge af oprettelsen af Danmarks Innovationsfond.

Danmarks Forskningspolitiske Råd (DFR) har med stor interesse læst de tre lovforslag, som er udarbejdet i forlængelse af den politiske aftale af 3. oktober 2013 om oprettelse Danmarks Innovationsfond. Aftalen indebærer bl.a. en udvidelse af DFR's rådgivningsfunktion til også at omfatte teknologiudvikling og innovation - foruden forskning, og at DFR skal gennemføre overordnede evalueringer af forsknings- og innovationssystemet.

Følgende er DFR's bemærkninger og forslag til de tre love.

1. Lov om Danmarks Innovationsfond

Et centralt nøgleord i lovforslaget er "principiel frihed". DFR mener, at fonden og dens bestyrelse må gives størst mulig frihed til at indrette sig, så fonden kan leve op til de forventninger, der fremgår af lovforslaget og som har været udtrykt i den offentlige debat om fonden.

Som det fremgår af lovforslaget, fødes Danmarks Innovationsfond med en allerede eksisterende virkemiddels- og bevillingsportefølje, en medarbejderstab og et forslag om et administrativt set-up, som er baseret på eksisterende dele af Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og Rådet for Teknologi og Innovation. DFR anerkender, at der er et behov for kontinuitet, men understreger, at det er helt afgørende for fondens fremtidige succes, at der efter en kort overgangsfase både sker en reel integration og forandring. Hvis det skal lykkes, mener DFR, at det især gælder om at finde veje til en stærkere kobling mellem forskning af høj kvalitet og stærke innovationsmiljøer- og virksomheder. Danmarks Innovationsfonds bestyrelse må derfor gives frihed til

- at prioritere mellem de bevillingsmæssige hovedformål forskning og innovation inden for de temaer eller udfordringer som regeringen og Folketinget i dag prioriterer ved de politiske forhandlinger om midler til forskning og innovation på Finansloven
- at fastlægge fondens virkemidler og prioritere ressourcerne, som den finder bedst til at opnå fondens formål
- at tilrettelægge fondens sekretariatsfunktioner
- at opstille egnede resultat- og effektmål

Ud fra de resultater og effekter, som fonden skaber på den baggrund, må regeringen, Folketinget samt fondens brugere og interessenter så løbende vurdere fondens arbejde. Dette skal ske gennem en høj grad af gennemsigtighed i forhold til fondens tilskudsaktiviteter og arbejdsprocedurer.

Fondens formål og aktiviteter

DFR finder det centralt, at formålet for Danmarks Innovationsfonds aktiviteter præciseres yderligere i loven. Hovedformålet for Danmarks Innovationsfond er,

Danmarks Forskningspolitiske Råd

20. november 2013

Styrelsen for Forskning og Innovation

Bredgade 40

1260 København K

Telefon 3544 6200

Telefax 3544 6201

E-post fi@fi.dk

Netsted www.fi.dk

CVR-nr. 1991 8440

Sagsbehandler

Sune Kaur-Pedersen

Telefon 72318224

E-post spe@fi.dk

Ref.-nr. 13/031270-02

ifølge lovforslaget, at fondens aktiviteter gavner vækst og beskæftigelse i private virksomheder ved, at den understøtter udviklingen af nye kommercielle produkter og virksomheder. For DFR er det dog særligt vigtigt, at fondens formål om at skabe en bedre kobling mellem forskning af høj kvalitet og innovation betones stærkere. Der er et generelt behov for, at forskningsresultater og viden nyttiggøres bredt i samfundet og at innovationsindsatsen i den private såvel som den offentlige sektor øges. Det er også vigtigt, at der udvikles nye løsninger til den offentlige sektor i form af ny teknologi og anden forskning og innovation.

DFR finder det også centralt, at fondens bestyrelse selv opstiller effektmål for fondens aktiviteter, som fonden vil holdes til ansvar for. DFR mener, at resultat- og effektmålene skal være operative således, at de i videst muligt omfang giver mulighed for en international sammenligning af fondens virke, og så de bredere samfundsmæssige effekter af fondens bevillinger kan anskueliggøres og debatteres på et evidensbaseret grundlag. Såfremt man fra politisk side ønsker at fastlægge mål for effekt i lovteksten, forslår DFR, at formuleringen om at øge ”andelen af innovative virksomheder” erstattes med ”antallet af spin-off virksomheder fra offentlige forskningsinstitutioner og private virksomheder”, jf. § 2.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

Bestyrelsens sammensætning og kompetencer

Et centralt aspekt i forhold til sammensætningen af bestyrelsen er kravet om et ’dobbelte flertal’. For DFR er det helt afgørende, at kravene til bestyrelsesmedlemmerne skærpes i lovudkastet. Det er vigtigt, at det flertal af medlemmer, der har erfaringer fra erhvervslivet, også har indsigt i forskning og innovation, mens det andet flertal alene skal bestå af anerkendte forskere, som udøver forskningsaktivitet. På den baggrund ønsker DFR, at ordet forskningskyndige slettes fra § 11. DFR mener desuden, at lovforslagets bemærkninger bør indskærpe yderligere, at hensigten med det dobbelte flertal er at sikre en bedre kobling mellem forskning af høj kvalitet og innovation, og at de anerkendte forskere gerne må have indsigt i det private erhvervsliv.

DFR ønsker også, at erfaring med ”tilførsel af venture kapital” bliver tilføjet som krav til kompetencer i den samlede bestyrelse.

Fondens virkemidler og ansøgningsprocedurer

Det fremgår af lovforslaget, at Danmarks Innovationsfond overtager og viderefører de nuværende virkemidler fra Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for Teknologi og Innovation samt Højteknologifonden.

DFR støtter, at fonden selv fastlægger sine virkemidler/støtteformer, og at fondens bestyrelse tilrettelægger mere efterspørgsels- og udfordringsdrevne virkemidler inden for de opstillede forudsætninger i lovforslaget.

DFR finder det afgørende for fondens succes, at den efter en overgangsperiode formår at skabe forandring i forhold til i dag. Ud over at sanere de eksisterende virkemidler og at medvirke til at kommercialisering af forskning står stærkere i fondens portefølje af virkemidler gælder det særligt om, at fonden sikrer, at ansøgninger til forskningsaktiviteter vurderes af anerkendte forskere med relevant inddragelse af folk, der har forstand på markedsmodning og kommercielt potentiale.

Fondens ledelse og sekretariat

For DFR er det helt afgørende, at bestyrelsen har det øverste ansvar for udformning af fondens virkemidler, ansøgningsprocedure og -behandling samt opfølgning og evaluering af bevillinger. Ligeledes er det afgørende, at bestyrelsen har frihed til at sammensætte det sekretariat, som den finder er nødvendigt for at udføre de aktiviteter og skabe den største effekt af de midler, som regering og Folketing ønsker, at fonden henholdsvis gennemfører og udmønter.

For at fonden får succes, må der skabes en kultur, hvor der dyrkes en stærk faglighed i forhold til fondens brugere og interessenter, der især vil omfatte virksomheder og offentlige forskningsinstitutioner. Det er desuden afgørende, at bestyrelsen, som den øverste ledelse af fonden, formår at skabe en arbejdskultur, der sikrer at både fondens udvalg og sekretariat er i stand til både at se det forskningsmæssige og det kommercielle potentiale i ansøgningerne til fondens virkemidler.

**Styrelsen for Forskning og
Innovation**

Det fremgår af lovforslaget, at Uddannelsesministeren efter indstilling fra bestyrelsen skal godkende administrationsomkostningernes omfang, hvilket også er tilfældet for Højteknologifonden, jf. lov om Højteknologifonden, § 5. DFR bemærker hertil, at det er vigtigt, at ressourcerne følger opgaverne og at bestyrelsen kan tilrettelægge sin administrative funktion, som den finder bedst inden for de rammer, som Uddannelsesministeren fastlægger. I den kommende overgangsfase er det særligt vigtigt, at bestyrelsen ikke de facto pålægges bestemte løsninger af hensyn til fondens generelle bevillingsramme til administrative omkostninger. Rådet mener, at det må være op til Innovationsfondens bestyrelse selv at træffe beslutning om FIVU skal stille de nævnte administrative services til rådighed for fonden. Det må endvidere være op til bestyrelsen at tage stilling til forslaget om, at fonden via sine tilskudsmidler bidrager til finansiering af driften af det digitale tilskudsadministrative system, jf. forslagets generelle bemærkninger s. 15.

Fondens økonomi

Hovedparten af fondens bevillinger må forventes at være øremærket til særlige temaer eller udfordringer, der er politisk prioriterede. Det drejer sig om de midler, som i dag er bevilget til Det Strategiske Forskningsråd (proces: Forsk2020) og de midler, der fremover skal anvendes til samfundspartnerskaber (proces: Inno+).

DFR konstaterer en spænding mellem Innovationsfondens ”principielle frihed” til at udmønte initiativer og det politisk behov for at prioritere de offentlige midler til strategisk forskning og innovation. DFR frygter, at for detaljerede bestemmelser om fordelingen af midler mellem strategisk/udfordringsdrevet forskning og teknologiudvikling/ innovation kan medføre en rigid finansiel struktur, der vil hæmme fondens udfoldelse på en uhensigtsmæssig måde. DFR mener, at bestyrelsen skal have størst mulig frihed til at prioritere mellem hovedformålene forskning og innovation, dog inden for de temaer eller udfordringer som regering og Folketinget i dag prioriterer til forskning og innovation på Finansloven via bl.a. Forsk2020 og Inno+-katalogerne.

Evaluerings af fonden

Det fremgår af den politiske aftale, at Danmarks Innovationsfond skal evalueres i 2018. DFR tilslutter sig, at fonden evalueres hurtigst muligt, men opfordrer dog til, at en sådan uafhængig ekstern evaluering først gennemføres på et tidspunkt, hvor det er muligt at vurdere fonden og dens bestyrelse på de resultater og effekter, som

den selv har opstillet og formålet at skabe. DFR opfordrer desuden til, at der gennemføres en uafhængig evaluering af de driftsmæssige aspekter af fondens virke senest i 2016 for særligt at vurdere hvad der fungerer og ikke fungerer i forhold til fondens ansøgningsbehandling og bevillingsadministration samt brugernes og interessenternes tilfredshed med fonden.

2. Lov om forskningsrådgivning mv., særligt Danmarks Forsknings og Innovationspolitiske Råd

DFR tilslutter sig de ændringer af DFRs mandat, rådgivningsforpligtelser sammen sætning og navn, der fremgår af lovforslaget.

DFR finder, at det er et fornuftigt og positivt forslag, at det nye råd (DFIR) skal udarbejde anbefalinger og analyser, der dokumenterer og evaluerer overordnede effekter af de samlede investeringer i forskning, teknologiudvikling og innovation. På baggrund af de oplyste driftsmæssige ressourcer i lovforslaget ønsker DFR blot at gøre opmærksom på, at DFIR vil have færre ressourcer end DFR har i dag, selv om DFIR skal løfte nye opgaver. DFR bemærker hertil, at Uddannelsesministerens, regeringens og folketingets forventninger til DFIR må afspejles i de økonomiske og personalemæssige ressourcer, som rådet får stillet til rådighed.

Styrelsen for Forskning og
Innovation

DFR mener desuden, at det ikke er hensigtsmæssigt, at DFIR skal indstille et medlem til Danmarks Grundforskningsfond eller anerkendte forskere som medlemmer til en Sektorforskningsinstitutions bestyrelse. Baggrunden herfor er, at der ikke i nogens øjne må kunne sås tvivl om DFIRs uafhængige forsknings- og innovationspolitiske rådgivning. DFR anbefaler derfor, at de nævnte indstillingsforpligtelser fra Det Strategiske Forskningsråd overdrages til andre.

Endelig mener DFR, at ordene "særlig enhed" bør erstattes med "uafhængigt sekretariat" i lovforslagets bemærkninger. Det bør også fremgå direkte, at DFIR lige som DFR betjenes af et "uafhængigt sekretariat".

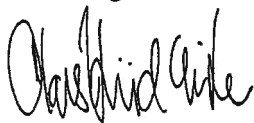
3. Lov om ændring af lov om teknologi og innovation og lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde

DFR kan godt se et perspektiv i generelt at få adskilt administrationen af de institutionslignende bevillinger, så som GTS, Innovationsmiljøer og -netværk fra udmøntning af konkurrencebaseret bevillinger, og støtter derfor den foreslåede lovændring.

Afsluttende bemærkninger

DFR ser frem til den videre behandling af lovforslagene.

Med venlig hilsen

Claus Hviid Christensen

Formand for Danmarks Forskningspolitiske Råd.